

Forfatter: Baggesen, Jens

Titel: Til Digteren Adam Ohlenschläger

Citation: Baggesen, Jens: "Til Digteren Adam Ohlenschläger", i Baggesen, Jens: *Riimbreve og poetiske Epistler. 1. Samling, 1784-1808. - 1890, 1889-1903*, s. 167. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-baggesen02val-shoot-workid80301/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: *Riimbreve og poetiske Epistler. 1. Samling, 1784-1808. - 1890*

Til Digteren
Adam Østenschläger.

(I Anledning af hans Svær paa mit Riimbrev:
Noureddin til Maddin).

Parnassfjels Alliker, og Giøge, Gias,
Og frøer og Vænder, og hvad andet Tamt
Og Vildt, med høje Skrig, og falske Fjær,
Og halve Dinger, eller vingeløst,
Kukuffer, suadrer, kvækker om dets fod,
Jeg, sænkende Camoenens Ørne-flugt,
Dem visende den længe skulte Kloe,
Har søgt at strække lidt, og strækt maafæe.

Ugierne fra den Ætherluft, hvori
Jeg, stirrende med stadigt Blik mod Solen,
Omspævede den vestre Tind, mens du,
Min Adam, om den østre henrykt fløi,
Medlod jeg mig saa dybt, ugierne drog
Jeg tungt min Aande, skøndt et Dieblif
Kun døelende, saa nær den lave Sump
I Dampens Qvalm; men den Gudinde, vi
Tilbede begge: Nordia det bød.
Kied af den evige Kukuffer, Kvækken,
Og Snaddren, i en Egn, hvor hun var vant
Til Swaners Susen, Nattergales Kluf
Og Lærkers Triller; frygtende tilsidst,

I din Fraværelse, hvis ingen Kiæf
Fortolked hendes Mischag, at hun selv
Strafværdig maatte synes, ved i Fred
At lade kuffe, kvække, Finadre — bød
Hun mig at yttre hendes egen Dom.

Det har jeg gjort, endskiøndt i Skientens Sprog,
Alvorlig-strængt; endog, maafæe, lidt diærvf.
Men synger du ei selv, om Fjeldets Top
Dig hvirvlende, langt fra den lave Sværmt,
Hvis Larm ei naaer dig, trods den Fredens Aand,
Du ligne vil: „at Pøbelsfordom, Løgn,
„forfængeligheds Masse, Plathed og
„Den hule Prosa du med Strænghed selv
„Uflæde vil, og vise folket i
„Sin hele latterlige Nøgenthed?“

Og dette har jeg, skaansomt, truet blot —
Dem ladende behørig Tid til Flugt,
Som ei vil kiempe, seire, eller døe.
Mens disse ruste sig (jeg venter ei,
Og snuffer ei engang, at alle flye,
Begierlig efter Leilighed til meer
End Trusel), o! med hvulken Fryd, min Adam,
Opvinger jeg mig atter i den Luft,
Som toner af dit Dingeslag!

Dit Svær
Paa min med Alvor blandte lette Spøg
Gienkaldte mig det hele Tryllerie,
Hvorned din Hakon mig beruuste; meer
End noget andet Qvad, dig Musen huld
Indgav, det viiste mig i fulde Glands
Din Modenhed og Manddom — af! men og,
Hvor let i Rummet og i Tidens Skied

En Mand misliender anden Mand, og lidt
En Skygge tage kan for Legemet,
Og Legemet for Skyggen!

Uldrig fik

En Den den anden med en mere huld
Og tillidsfuld fortrolighed, end jeg
Til Skiemtsens Madin min Skiemts Noureddin!
En Hyldest mere varm og inderlig
Og mere hædrende (hvis ei det Naam,
Du selv mig giver i din Sang, er blot
En høflig Eyd) jeg troede selv unuelig,
Og frydrede den derfor just, at ei
Den, alt for ubetinget, skulde troes
Tretydig!

Dig er altsaa Pladsen, jeg
Tilkiendte dig paa Fjeldets Top, mens selv
Jeg stued op dertil, ei nofsom hei?
Dig er ei nok, at jeg, foruden det,
Naturen gav, har ogsaa glad erkiendt
Hos dig, hvad Digtren give bør sig selv?
Et nok, af mig, den ældre Broderfiald,
At hilfes, hvis du vogter dig for Fald,
Som Danmarks Melpomenes største Digter?
Fordi jeg, følede dit store Kald,
Tillader mig, af Omhu for vort Sprog
Og for din egen Hæder, iverfuld
for Kunstfuldendelsen af hvert dit Værk,
At pege paa, du og har store Pligter?
Hvor overfolt!

Ubilligt kalder du,
Og strængt, og haardt, at, mens du „Bien lig,
Ustadiq svævede fra Blomst til Blomst,
Jeg fandt din Flugt ustadiq — at „imens

Du tumledes fra Skylla til Charybdis,
Jeg fandt dig lidt i Fare — medens dig
„Streners falske Sang nær havde misledt,
Misledelig — at, kort: jeg i dit Chaos
Kun anede, men ikke saae din Verden? —
At jeg et Barn dig fandt, da du var Barn —
Begynder, førend du blev Mester — dig,
Hvad Schiller, Gøtthe, Shaf'spear selv, og hver,
Endog den største Kunstens Dyrker, før
Han til dens Allerhelligste blev indladt,
Som prøvet Earling? Hvor urimeligt!

Tre Gange tonte mig dit Svar i Vest
Paa hvad jeg spaa i Øst. — Tre Gang klang
Med stigende fortryllen Strængens Sælv
Mig klart; men seelse meer og mere mere,
Trods al min Lytten, blev mig Strængens Mand,
Som Gienqvad; Gaaders Gaade: hvor du mig
Et Dieblif har kunnet troe Noureddin,
Den herteleje syge Trolde, som nidif
Hos andre haded, hvad ham nægtedes —
Og Gaaders Gaade, hvor et Dieblif
Du, som Vaulunders og som Hakon Jarls
forfatter, dig har kunnet troe benævnt
Uladdin? Mufens lufesulde Spøg
Har du saa ganske kunnet misforstaae?
Mistydte Billedet, hun valgte, fuld
Af din Allegorie, paa Kald og Pligt,
Paa Genius og Flid, paa Vaar og Høst,
Natur og Kunst? — Som om bogstavelig
Jeg troede mig aldeles uden Erne,
Kald, Genius, Natur?

Nei! Melpomene
forstaaer Thalia; Polyhymnia,

Calliope; og Elto selv Erato —
 Hvis Pieriden fra Parnasset blot
 Til Svar dig havde fremskyndt, en saa grov
 Mistydning aldrig havde fundet Sted!
 Tilstaae det, Ædle: Vredesbrusen, Harm
 fremskyndte dig! Og naar jeg, rolig, alt
 Knad mellem dig og mig et Skyggebjerg
 Af drømte Grundforskjelligheder fast
 Nødvendigen har maattet reise; naar
 Jeg overveier, at det halve kun
 Af Baggesen dig hidindtil sig har,
 Endog i falsk Belysning, aabenbaret,
 forstaaer jeg denne Harm og Vredesbrusen,
 Og finder den ei blot tilgivelig,
 Men ædel, stolt, og sfien; og færner dig
 Med dobbelt Fryd, fordi du mandig kold
 Undveeg et Favntag, som du troede Skremt!

Dig svævede for Pietet, hvad engang
 Jeg yttrede som Kunstner dig (maaſkee
 for sfiærende), mens Æsling og Virgil,
 Homer og Vog mig lærte: vanskelig
 At giøre lette Vers — at Formen nemlig er
 Det Væsentlige. Det, forbundet med
 En gammel Kiærlighed til Wieland (blind,
 Som Sennens til en fader) og en trodsig
 Uvillie mod hans foragter Gøtthe
 (forvandlet længst til elskende Beundring),
 Naturfigen maa have viist dig mig
 fra Smagens Side som en fransk Stilist;
 Og, var jeg det, med Rette da min Roes
 Du burde frygte meer end selv min Dadel.

Barn har jeg været, Adam, ogsaa mig
 Har Ranglen eengang tryllet, og Trompeten

Med Bladguld om Zinnobermunden, og
 Den lille Hæst med Piben i — Som Ungling
 Jeg og har lyttet til Sireners Sang,
 Og ladt mig føre vild af Eegtemænd
 Paa mangen natlig Vandring — alt for sfig
 Jeg ofte været har, som du for friff;
 Og nærmte du dig Scylla lidt foroven,
 Kom jeg lidt frygtfom tidt for nær Charybdis. —
 Maaſkee jeg end, som Mand, er meer Odysseus
 I Raad end Peleus Søn i Kamp — blandt Sangens
 Krigsdommere (der Styrke bør og Vidsdom
 forene) meer en Josva lig end Samson;
 Hvad veed jeg? — men Pihilister er jeg ei.
 Thi dybt jeg føler i min stille Kraft,
 At flaaer mig og en Stærkere, jeg dog
 Af Samson selv ei flaaes i Tusindtal.

Du glemmer, at den mindre Kunstner selv
 Som Mand, ved Banens Maa, den yngre stærre,
 Der end til sit bag hans afluftne hæfter
 I Løbet, før han naaer det, overseer.

Den forfikæl er imellem dig og mig,
 At længer jeg har vandret paa den Dei,
 Du alt har lagt tilbage. Dobbelt Tid
 Og dobbelt Ftid anvendte jeg, for did
 At komme, hvor jeg seer dig alt. Som Barn
 Du naaede Heiden alt, hvorpaa jeg stod
 Som Ungling — og, som Ungling, Mandens Top!
 Der rakte jeg dig broderlig min Haand
 Med velmaent Darjel. Er den overflødig,
 Desbedrel Troer du paa det steile Horn,
 Til hvis imellem Stærner tabte Spids
 Di begge, stræbende til sidste Høide
 (Vor Top betragtede som første Trin

Paa Himmelfstigen, Engle kun opflarre),
 Gudkaldebe nu stige, fald unueligt,
 Saa Gud befalt! jeg troer det ei. Min fod
 Gledt alt for tidt paa Sneen — af dens Skær
 Mit Øie blendedes for ofte paa
 Den mindre stelte Læ, hvor mindre dyb
 Sant under mig det nære Svælg — til tryk
 At trodse Svimmelen, som boer deroppe
 Paa Digterpynten. „Haand paa Dærket lagt!“
 Du vaaber, og i det du springer skæf forbi
 Min rakte Haand, jeg taber dig af Sigle
 Høit over mig i Luften. Hakon! Hakon! —
 Han hører blot min Varseljang! men ikke
 Min Broderstemme! — Vel! saa hører nu
 Mit hertes høie Raab, I Guder! hører
 Min jaderlige Bøn! — og du, som høit
 (Blandt alle lydeligt) ham kaldte, du,
 Som kaldte Gøthe, Sophokles og Shaf'spear,
 Hør, hvad af ingen Digters herte steg
 Saa brændende for nogen anden Digter:
 Dogt ham for fald! Han eene falde kan
 Ved Overflyven af sig selv, ved alt for skæf
 At ville meer end hans, meer end det meeste!
 Indgiv ham mindre Tillid til sin mindre,
 Og større til sin større Kraft! den største
 Blev hans! Paa Banen, han har valgt, jeg aldrig
 Vil naae ham; thi til dennes Trillingtop
 Døpfter eene Trillingvingen, som
 I Duggen alt af Barnets Haand og fod
 frempipet i dramatisk Doppelskeg.
 Ø lad ham ei miskende denne Kraft,
 Som brød i Shaf'spear ud til Kunstens største Gran
 Paa sin Tidsalders Døvre! lad den hellighøit
 Som hin, og underfuld, men mere rund —
 En Tempelkuppel mod et Kirkespær —

Udbryde paa vor Nutids Libanon
 Som Melpomenes største Ceder! — Storm
 Og Torden, Livets Udvær, skaane
 Dens høitidsfulde Krone! Hiertets Saar
 Et nage Marven i dens Stammel! Savn
 Af Livets Nødtørst aldrig bore sig
 Ind i dens stærke Rødder! — Engang frist,
 Og lykkelig, ei blot af Musen, men
 Af Skabnen blidt og huldeligen tilsmilt
 See Danmark sin Digter, før omsonst
 Dets spildte Taarer kalder ham tilbage!